REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iulin Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 121. Brașov, Marți-Miercuri 4 (17) Iunie. 1908.

Marele cortegiu jubilar în Viena.

Ceea-ce s'a petrecut Vineri pe bulevardele vechiului oraș împărătesc de lângă Dunăre a fost ceva impuitor, ceva grandios, ceva ce numai Viena poate să presteze, ce numai în capitala aceasta a imperiului poliglot austriac se poate vedea.

Cortegiul cel mare festiv, care cu o pompă rară și ne mai văzută a înfățișat, defilând înaintea Majestății Sale, o icoană cât mai fidelă a trecutului și prezentului imperiului, a vieții, desvoltării și progresului poporelor Austriei în cei șasezeci de ani trecuți, a reușit în toate privințele splendid și numai o singură îngrijire turbura bucuria aranjatorilor asupra acestui mare succes, temerea că poate și acest spectacol foarte costisitor ca toate de felul lui, nu va rămânea scutit de stereotipul deficit. Dar aceasta puțin impoartă într'o capitală bogată ca Viena. Lucru principal este, că grandiosul spectacol a reușit, că Împăratul cu întreaga sa familie până la cei mai mititei nepoți și strănepoți au privit din cortul împărătesc la mărețul defileu și au rămas încântați. Ear poporațiunea Vienei, care se concentrase să vadă cortegiul representând un număr de peste 300 mii de privitori, cei mai mulți dela locuri plătite, au rămas și ei încântați și foarte mulțămiți de bucuria Monarchului, de care se simt cu atâta iubire alipiți, căci se poate zice că Viena modernă de astăzi cu avântul și cu bogăția cea mare, are să mulțămească ceea-ce este numai lui Francisc Iosif, care pentru Viena și vienezii lui a făcut tot ce i-a fost numai cu putință.

Pe noi ceștia de dincoace de Laitha, unde nu s'a serbat jubileul împăratului, mulțumindu-se Maghiarii cu jubileul de 40 de ani dela încoronare, ce l'au serbat anul trecut, pe noi, zicem, ne interesează din cortegiul festiv și jubilar de Vineri în deosebi acea parte — și ea a fost partea cea mai însemnată — care a reprezentat diferitele grupuri ale naționalităților imperiului. Să vedem cine ar cuteza azi să afirme în parlamentul vienez, cum se întâmplă în dieta ungară, că nu există naționalități în țară, ci numai indivizi cari vorbesc diferite limbi, când grupurile tuturor țărilor și naționalităților din Austria, representate cum nu se poate mai frumos și mai corăspunzător realității, chiar prin locuitorii din diferitele părți și ținuturi, au înfățișat în cortegiu viața de sine stătătoare, politică națională și culturală, precum și desvoltarea și avântul ce l'au luat în ultimii șasezeci de ani diferitele popoare germane, slave și romane din țările austriace și când aceste grupuri în costumele lor originare, a căror strălucire multicoloră se reflecta atât de frumos și plăcut în razele aurii ale soarelui, trecând pe lângă reprezentanții casei domnitoare, pe lângă marii demnitari civili și militari ai împărăției și pe dinaintea masselor concentrate din toate păturile poporațiunei vieneze, au fost cu cea mai mare căldură ba cu însuflețire salutate și aclamate. Nu era nici o deosebire. Grupul țărilor și locuitorilor germani a fost tot așa de simpatic și entuziastic aclamat ca și grupul Polonilor, ca și grupul mândru al fraților noștri români din Bucovina, al Dalmatinilor și al Tirolezilor și al Italienilor din sudul imperiului.

„Sentimentul că toți trăesc într'o țară s'a deșteptat în fie-care privitor și participant. A fost o adevărată festivitate de înfrățire — durere numai o festivitate — la care au luat parte popoarele Austriei cu singura escepțiune a Cehilor“. Astfel esclamă unul din ziarele germane de frunte din Viena, confirmând printr'asta însuflețirea ce a domnit la toți față cu toți, la festivitate, care nici ca atare aici în Ungaria, poate și mai poliglotă, n'ar fi cu putință în împrejurările de față.

A avut multe de suferit bătrânul Monarh care a prezidat festivitatea de Vineri, dar acum la bătrânețe are satisfația să vadă cel puțin într'o parte a împărăției sale îndrumată pe o cale bună desvoltarea pacinică între popoare sub scutul dinastiei sale.

De va trăi să poată vedea încă și în țările coroanei Sale ungare asemenea îndrumare, este un secret al viitorului. Noi Românii, cei mai îndepărtați dintre supușii Majestății Sale, și de aceea poate și cei mai mult scăpați din vedere, îi dorim înălțitului Împărat și Rege să trăiască, să vadă și în partea răsăriteană a monarhiei cel puțin o întoarcere spre mai bine.

La jubileul „Gazetei“

Galați, 1 (14) Iunie 1908. — *„Gazetei Transilvaniei“* în Brașov. Membrii Ligei culturale din întreaga țară întruniți în Congres la Galați, de pe țărmurile bătrânului Danubiu vă trimite salutul lor frățesc de îmbărbătare pentru isbânda în lupta eroică ce duceți.

Președintele congresului
V. Arion.

București, 1 (14) Iunie 1908. — *„Gazetei Transilvaniei“* în Brașov. Admirația mea pentru patrioții conducători ai ziarului „Gazeta Transilvaniei“. Trăiască regatul ungar, care în folosul său și al reputației de stat civilizator trebue să dorească înfrățirea între Maghiari și nemaghiari.

Trăiască „Gazeta Transilvaniei“.

A. Cantacuzino.

București, 1 (14) Iunie 1908. — *Dr. Aurel Mureșianu* Brașov. Ca vechiu colaborator al *„Gazetei“* și discipol al veneratului tău părinte Iacob Mureșianu, îți trimit tributul de admirațiune pentru apostolatul tău, pe lângă care gazetăria noastră este un sport de plăcere. Mulți ani înainte!!

Alexandru Ciurcu

București, 1 Iunie v. 1908. — D-nului Director al *„Gazetei Transilvaniei“*, Brașov. Domnule Director. Cu ocaziunea fericitului eveniment de împlinire a 70 ani de viață a „Gazetei Transilvaniei“, studenții în farmacie din România se simt obligați a transmite cele mai călduroase expresii de admirațiune și recunoștință către luptătorii pentru adevăr și naționalitate.

Știm greutățile ce le au de îndurat, însă cu cât greutățile sunt mai mari cu atât și eroizmul e mai mare și ca atare admirațiunea noastră față de ei este și ea mai mare.

In această zi de sărbătoare rugăm Providența să dăruiască viață lungă și putere de muncă tuturor fraților de peste munți.

Societatea studenților în farmacie:

Președinte: *Sever I. Armășescu.* Secretar: *Ferdinand Seutner.*

Comana inferioară, 15 Iunie 1908. — Prea stimate domnule! Cu tot respectul îmi iau libertatea a Vă felicita din toată inima din incidentul jubileului de 30 de ani și de 70 ani al „Gazetei“ și Vă doresc viață îndelungată, sănătate deplină și perseverantă întru apărarea drepturilor noastre. — Cu deosebită stimă și recunoștință

Iosif Pop,
paroch.

Consfătuirea intimă ce a fost convocată pe ziua primă a Rosaliilor la Brașov, în cestiunea înființărei fondului jubilar s'a ținut și a decurs în cea mai bună înțelegere.

S'a hotărât a se publica despre resultatul consfătuirei un comunicat, care din cauza sărbătorii de eri numai astăzi a putut fi trimis foilor și care, deci, va apare numai mâne și în ziarul nostru.

Lăsăm să urmeze aici două din salutările, ce au fost adresate conferenței amintite mai sus:

Lipsca, 12 Iunie n. 1908. — Mult stimate d-le Mureșianu! Salut din toată inima mea întrunirea D-voastră de Duminecă și vă urez succese strălucite. Dea Cel de sus să ajungă și gazetarii noștri la un liman mai verde cu ajutorul frământării gândurilor D-voastră. Dacă se va constitui un comitet și dacă Veți avea lipsă de câteva informațiuni de pe aici, stau bucuros la dispoziție, având adunat material în privința aceasta.

Horia Petra-Petrescu.

București, 1 (14) Iunie. — Ziariștilor români! Suntem cu gândul în mijlocul vostru. Puterea pressei este astăzi la ordinea zilei. Puterea ei este puterea națiunei. Dela cimentarea și organisarea ei, națiunea română așteaptă triumful dreptății. Românii din toate unghiurile privesc cu toată încrederea la voi.

Unirea a făcut puterea.

Românii ardeleni din București.

† Traian H. Pop.

Aseară ne-a sosit dureroasa veste, că *Traian H. Pop*, unul din cei mai vechi și zeloși colaboratori interni ai ziarului nostru, care a fost mulți ani și redactor responzabil al „Gazetei“, a încetat din viață în vârsta cea mai frumoasă bărbătească, abia de 43 de ani.

Aceasta veste a întristat pe toți colegii săi de odinioară cu atât mai mult, cu cât cunoșteau pe *Traian Pop* ca pe un om robust și sănătos. In vara anului 1906 de-odată l'a cuprins o mare și extra-ordinară slăbiciune, așa că a trebuit să-și ceară un concediu îndelungat, dar nici după aceea nu s'a mai putut întrăma, până ce a căzut la pat.

Prin moartea lui *Traian H. Pop* ziarul nostru pierde un harnic, diligent și credincios colaborator și apostol al ideilor și principiilor, ce le representă ziarul nostru.

In două procese de pressă, ce am avut, el s'a distins prin curagioasa apărare a acestor idei și principii. In anul 1890 a fost condamnat la un an închisoare de stat. După ce și-a făcut pedeapsa la Seghedin, a fost primit cu mare căldură de către Românii brașoveni, cari i-au dăruit spre aducere aminte un frumos ceas de aur. In al doilea proces a fost condamnat la trei zile închisoare.

A fost bun și intim prietin cu Grigorie Maior și au conlucrat împreună mai mulți ani la ziar.

Moartea lui prea timpurie lovește mai tare pe soția sa, fiica fostului prefect Moldovan, și pe cei patru copii minoreni.

Adresăm familiei decedatului nostru confrate adânc simțitele noastre condolențe, dorind ca să-și găsească mângâierea în aceea, că soțul și tatăl s'a distins în viață prin fapte dedicate binelui națiunei sale, pentru care familia este în drept a se bucura și se va bucura de stima și de sprijinul conaționalilor de pretutindeni.

Traian H. Pop lasă o pildă frumoasă în urma sa pentru mic și mare.

Fiă-i amintirea neuitată!

Din dieta ungară. Sâmbătă s'a început în camera deputaților desbaterea asupra proiectului de lege, care prevede învățământul gratuit în școalele poporale. In numele naționalităților, deputatul sârb *Polit* a făcut propunerea ca să se treacă la ordinea zilei, acest proiect de lege fiind îndreptat în contra naționaliștilor, cărora le impune noui sarcini. Ce e drept Statul răsplătește pe susținătorii școalelor, pentru perderea pe care o îndură, a zis dep. Polit, dar impune condițiuni cu privire la instrucția limbei maghiare, prin care se intenționează desnaționalizarea școalei respective. Cultura naționalităților nu trebue făcută o chestiune de putere. Ungaria nu aparține cu totul Ungariei. Președintele a chemat la ordine pe deputatul Polit, accentuând că legea vorbește despre o națiune maghiară unitară.

Deputatul *Molnar*, din partidul poporal, respinge acest proiect de lege de

oarece aceasta însemnează un amestec în autonomia bisericei catolice.

Deputatul sas Rudolf *Schuller* respinge de asemenea proiectul, zicând între altele că saşii sunt fii credincioşi ai patriei, dar nu pot accepta acest amestec în autonomia şcoalelor lor. Saşii nu sunt în contra învăţăturii limbei maghiare, dar acest proiect de lege atacă autonomia lor confesională.

O nouă ordinaţiune a ministrului Apponyi. Ministrul de culte Apponyi a lansat o ordinaţiune, prin care dispune ca în unele preparandii de stat să înveţe elevii pe lângă limba română şi o altă limbă din patrie. Ordinaţiunea se referă la aceia, că adesea ori e silit să denumească la unele şcoli poporale, astfel de învăţători, cari nu cunosc limba poporului şi prin urmare a copiilor de acolo. Cum să înveţe învăţătorul acesta pe copii ungureşte, dacă nu se poate înţelege cu ei? Ministrul acum vrea să se îngrijească ca acei elevi din preparandie, cari posed bine vre-o limbă din patrie, să se califice şi pentru instruarea în limba aceea, iar elevii, cari ştiu numai ungureşte, să-şi însuşiască cunoştinţele cele mai necesare dintr'o altă limbă din patrie. Pentru ajungerea acestui scop ordonează ministrul, ca începând cu anul şcolastic 1908—1909 să se organizeze în fiecare preparandie de stat un astfel de curs, asemenea preparandiilor, în cari sunt înfiinţate astfel de cursuri deja de ani de zile. Cursul constă de câte două ore pe săptămână şi e obligat pentru toţi elevii. După exemplul cursului croat din Ciacaturn, celui românesc din Deva şi celui slovăcesc din Losoncz se vor înfiinţa alte cursuri româneşti în Arad şi Cluj, sârbeşti în Baja şi Szabadka, slovăceşti în Eperjes Igló, Léva, Modor şi Znio-Váralja, unul rutenesc în Sighetul Marmaţiei, unul nemţesc, eventual şi românesc în Timişoara

---

Turcia acceptând reformele pentru Macedonia. Ambasadorul rus din Constantinopol, care se află acum la Petersburg, a declarat că guvernul turcesc e hotărât să accepte noul program de reforme pentru Macedonia.

Fundaţiune în folosul scoalelor.

De pe Someş, în 11 Iunie 1908.

Despre pericolul care, ameninţă educaţiunea în limba românească în şcoalele noastre poporale confesionlae, legile nouă şcolare numite apponiane — s'a scris mult în jurnalele româneşti, şi spre a ne scăpa românitatea şcoalelor s'au făcut tot felul de propuneri, geniale unele, însă nepractice cele mai multe.

Unii zic să nu mai fumăm tutun şi banii cruţaţi să-i plătim spre a crea un fond şcolastic, alţii ca venitul de o zi să-l dee fiecare Român pentru acest fond, şi aşa mai multe de aceste. Vorbe frumoase, unde este însă organismul, ca toate aceste planuri să se şi poată duce în îndeplinire? Fără de un astfel de organism, cine va încassa dela nefumători banii economisiţi şi dela oferenţi venitul lor de pe o zi? Sfaturi framoase, fără fapte reale nu plătesc nimica. Greşala noastră a Românilor este, că la sfaturi mari ne aflăm mulţi, iară la fapte foarte puţini.

Cine voia de fapt să ajute şcoalele noastre populare şi să ne scape educaţiunea românească în acele, şi are şi mijloace, apoi voeşte să-şi facă şi numele nemuritor, acela trebue să urmeze nemuritorului Andreiu Frâncu fost preşedinte de senat la curia regească.

Las să vorbească faptele, testamentul lui şi fundaţiunea ce a făcut'o pentru ajutorarea şcoalelor poporale gr. cat. cu limba de propunerea românească.

Testament.

1. De *erede universal o numesc pe soţia mea* născută baroneasa *Helena Pop*, care cu atâta abnegaţiune şi paţiinţă îngerească m'a îngrijit în anii ultimi ai vieţei mele plin de mari şi multe suferinţe.

2. Realităţile respective moşia mea din Buzaşiu (Buzamezö) şi apertinenţiele ei din Ciumeni (Csömény) şi Dăbuceni (Kisdoboka) *le las la* capitulul metropolitan din Blaj ca fundaţiune, care va purta numele *Andrei Frâncu* şi a cărei menire va fi subvenţionarea şcoalelor populare elementare confesionale cu limba de propunere română din toată provincia metropolitană gr.-cat. din Ungaria (şi care precum să ştie stă din Archidiceza Albei-Iuliei şi a Făgăraşului, a diecezei Gerlei, Oradiei-Mari şi a Lugojului), în privinţa cărei fundaţiuni mai dispun următoarele: *a)* Realităţile amintite în punctul al 2-lea nici într'un caz nu se vor putea înstrăina, ci vor rămâne pururea nealienabile în proprietatea fundaţiunei; *b)* asupra administrărei fundaţiunei, precum asupra subvenţionărilor are de a decide ven. capitul metropolitan din Blaj de tot independent; *c)* din venitul anual a fundaţiunei 1/3 în fiecare an se adauga la capital, până când capitalul va aduce atâta venit, ca din el să se acopere salariile învăţătorilor dela acele şcoale confesionale gr.-cat. cu limba de propunere română, cari nu dispun de alte izvoare, din care să se acopere acele salarii; *d)* dacă însă şcoalele confesionale gr.-cat. s'ar statifica sau nu s'ar admite în ele limba română ca limbă de propunere, s'au venitul fundaţiunei din orice cauză nu s'ar poate întrebuinţa pentru subvenţionarea acelor şcoale din venitul fundaţiunei se vor edita cărţi populare scrise în limba română şi s'ar ridica şi susţine din ele biblioteci poporale, iară dacă nici asta nu s'ar putea, din venitul amintit s'ar împărţii ştipendii dela 200—600 coroane, în aceste două cazuri din urmă a 1/3 parte din venit numai atunci se va capitaliza până o afla asta cu cale venerabilul capitul metropolitan din Blaj.

3. *Strănepoatei mele* Helena Papfi, văduva Szabó precum şi strănepoatelor mele Cornelia şi Aurelia Papfi le las câte 1500 fl. iară strănepoţilor mei Adrian şi Sever Pop le las câte 250 fl. şi dispun ca lui Dionisiu Szabó, adecă fiului strănepoatei mele, dacă absolvă gimnaziul şi se înscrie la vre-o facultate să i se dee din fundaţiunea mea în 5 ani decursiv, pe fiecare an un ajutor de 400 fl.

4. Dispun ca îndată după inactivarea fundaţiunei mele, confesiunei gr.-cat. din comuna mea natală Buzaşiu în plata învăţătoriului cenfesional să i să dea pe an o subvenţiune de 200 fl. din venitul fundaţiunei, iară când venitul fundaţiunei se ridică la 10.000 fl., toată plata învăţătoriului confesional să se plătească din fundaţiune, fireşte, dacă limba de propunere va fi cea română.

5. De pe moşia din Buzaşiu am făcut de vânzare lemnele de pe un teritoriu cam de 450—460 de jugere. Dacă mi-a succede vânzarea, legatele de sub punctul al 3-lea le aşi regula şi împlini eu încă în viaţă, în care caz, dară numai în acel caz — şi din averea mişcătoare ce se află pe moşia din Buzaşiu, vitele cornute, instrumentele economice şi fructele separate, încă le las fundaţiunei de sub Nr. 2, adecă circumscrisă sub Nr. 2 al acestui testament, iară de cumva nu mi-ar succede vânzarea lemnelor amintite la începutul punctului acestuia — şi prin urmare n'aşi putea eu împlini în viaţă legatele de 3-lea, ci legatele făcute pentru strănepoatele mele şi strănepoţii mei ar fi silită să le aplaneze soţia mea, şi vitele cornute, instrumentele economice şi fructele separate din averea mişcătoare din Buzaşiu — şi despre care am dispus în favorul fundaţiunei din actul acesta — pe lângă schimbarea dispoziţiunei aceleia — şi acele le las soţiei mele, adaug însă, că ajutoriul de 5 ani decursiv cu 400 fl. pe fiecare an destinat lui Dionisie Szabó va avea de al da respective plăti în fiecare an fundaţiunea din venitul său.

6. Dacă încă în viaţa mea nu s'ar edifica din nou şcoala confesională gr.-cat. cu limba de propunere română — din venitul fundaţiunei — comuna confesională fireşte cea din Buzaşiu, a fi de a să ajutora şi la edificarea scoalei acelei din Buzaş cu 1000 fl.

Testamentul acesta cu puţinele corecturi ce să ivesc într'însul, l'am scris şi subscris cu mâna mea proprie în Budapesta 19 Febr. 1907.

Andrei Frâncu (m. p.),
prezident de senat la curia reg.

La acest testament eu nu voesc să fac nici un comentar, ci am să observ numai atâta, că după cum sunt informat preţul realităţilor lăsate ca fundaţiune, cu păduri mari şi de mare valoare, să trec la 70,000 florini. Apoi după cum ştiu, vener. capitol metropolitan din Blaj a şi primit administrarea fundaţiunei, şi cu văduva răposatului Elena baroneasa Papp, fiica marelui român baronul Ladislau Vasiliu Papp, a regulat în bunăînţelegere toate cestiunile ereditare, şi că fundaţiunea s'a şi predat judecătoreşte numitului capitul metropolitan, în a cărui administraţiune se afla şi de fapt.

Publicul cel mare românesc nu ştie despre aceasta fundaţiune nimica. Membrii familiei să vede că din modestie nu o au adus la publicitate.

Pre mine m'a îndemnat a o face cunoscută, întâiu ca să se vază, că un om de o inteligenţă rară după cum a fost răposatul Andrei Frâncu, ce bine a cunoscut, cari sunt lipsele cele mai arzătoare ale culturei noastre naţionale, şi cum a crezut că se poate ajuta acelora; apoi m'a silit a aduce la publicitate aceasta fundaţiune mai vârtos şi un fapt trist, care mi-a venit la cunoştinţă.

Andrei Frâncu până ce a fost în viaţă, s'a îngrijit mult de şcoala gr. cat. cu limba de propunere românească, din satul lui natal Buzaş. In testamentul său şi dispune ca în plata învăţătorului dela aceasta şcoală îndată ce se activează fundaţiunea să se dee din aceea, o subvenţiune anuală de 200 fl., iar după un timp oarecare toată plata învăţământului să se dee din fundaţiune; apoi în alt loc dispune ca pentru edificarea şcoalei din Buzaş să se dee din fundaţiune 1000 fl. v. a.

Acum am aflat trista veste, că şcoala confesională din Buzaş e ameninţată, ca să fie închisă, căci nu corăspunde legii.

De este adevărat, aceasta ar fi cea mai mare batjocură pe fundaţiunea lui Andrei Frâncu şi o vătămare grea a pietăţii ce datorim unui mare binefăcător al neamului nostru românesc.

Şi de este adevărat acest lucru, vina la aceasta o poartă singur parochul gr. cat. din Buzaş. El ştie de fundaţiune, ştie şi de pericolul, ce ameninţă şcoala al cărei director este el însuşi.

Blajul nu poate să ştie aceasta, căci să tractează de o şcoală carea este în alta diecesă şi nu stă sub inspecţiunea sa. Preotul din Buzaş cu scaunul şcolastic de acolo trebuia să facă paşi la capitulul din Blaj, să sară cu ajutorul din fundaţiunea lui Andrei Frâncu, întru ajutornl şcoalei din Buzaş, ca să nu se împle acea batjocură ca tocmai şcoala din locul natal a fundatorului, de carea el îndeosebi a voit să se îngrijească, să încete de a mai fi şcoală românească!

Videant consules!

Un stimător al fundatorului.

Cortegiul festiv jubilar.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Viena, 12 Iunie n.

Cortegiul festiv de astăzi a avut un succes grandios, care n'a satisfăcut numai aşteptările ce s'au legat de acest măreţ spectacol, ci în unele privinţe le-a întrecut chiar. Toată lumea în frunte cu Maj. Sa Monarchul n'au găsit decât numai cuvinte de laudă la adresa celor ce au contribuit la această manifestaţie jubilară.

Imposantă a fost înainte de toate partea istorică a cortegiului şi îndeosebi grupurile diferitelor naţionalităţi din împărăţie. La cortegin au luat parte vre-o 12,000 persoane, nu număr, cum rar s'a mai pomenit la manifestaţiuni de felul acesta. Cortegiul festiv a fost o nouă şi splendidă dovadă a iubirei şi respectului, de care se bucură Maj. Sa în mijlocul număroşilor săi supuşi.

Despre cele petrecute în această zi memorabilă îmi iau voia a vă raporta următoarele:

Cortegiul s'a format în Prater în Rotundă, unde îşi daseră întâlnire în zorile dimineţei numeroasele grupuri sosite din toate părţile Austriei. Dealungul străzilor, prin cari avea să treacă cortegiul, erau ridicate tribune pentru vreo 110,000 persoane. Pe la orele 5 dimineaţa s'au tras de către miliţie şi poliţie cordoane şi începând din acest moment primiau voia să treacă prin străzile fixate, pentru trecerea cortegiului, numai persoanele, cari posedau bilete de tribune sau alte documente eliberate spre acest scop.

Pe la orele 7 dim. miile de privitori începură să-şi ocupe locurile. Vremea era splendidă, o adevărată »vreme împărătească«. Miliţia şi poliţia şi-a împlinit greaua sarcină pentru susţinerea ordinei în mod perfect, încât nu s'a întâmplat nici un incident supărăcios. Făcând abstracţie dela câteva incidente mai mici, s'au ivit numai patru casuri mai grave. Doi băieţi au căzut de pe pomii, pe cari se urcaseră, rupându-şi picioarele, iar alte două persoane au fost rănite de loviturile copitelor de cai.

O privelişte admirabilă a oferit locul destinat pentru Maj. Sa Monarchul. Cortul împărătesc era decorat cu o coroană imposantă de aur. In dreapta se afla ridicată tribuna pentru membrii guvernului, deputaţi, preoţimea înaltă, marii industriaşi etc. In stânga tribuna pentru generalitate. Vis-a-vis se înălţau alte tribune în formă amfiteatrală, pe care ocupaseră loc damele din înalta societate, îmbrăcate în haine splendide. Membrii curţii regale, în număr complet, ocupaseră loc în imediata apropiere a Maj. Sale.

La 9 oare au sosit membrii curţii. S'au presentat toţi archiducii şi archiducesele împreună cu copii lor. La orele 10 a. m. a sosit Maj. Sa însoţit de adjutantul general conte Paar. Preşedintele comitetului arangiator, contele Wilczek, păşind în faţa Maj. Sale, l'a salutat în scurte cuvinte. Maj. Sa a răspuns foarte cordial. După aceasta Maj. Sa s'a îndreptat spre membrii familiei, ocupând loc în mijlocul lor. Tot timpul cât a durat trecerea cortegiului. *Maj. Sa a privit din picioare*, părând foarte emoţionat de tabloul splendid, ce-l ofereau grupele pitoreşti. In apropierea Maj. Sale ocupase loc contele Wilczek, dându-i esplicări la trecerea fiecărui grup.

La un semn dat de Maj. Sa a început defilarea în următoarea ordine:

Prima grupă: *Rudolf de Habsburg.* Impăratul Rudolf e îmbrăcat simplu după cum obicinuise, încunjurat de cavalerii săi, îmbrăcaţi în haine de paradă şi purtând colorile casei Habsburg. Persoanele acestui grup au fost reprezentate de urmaşii lui Rudolf de Habsburg şi anume de conţii Auersperg-Traun, principii Auersperg, contele Fünfkirchen, principele Fürstenberg, contele Wurmbrandt etc.

A doua grupă: *Din timpul lui Albrecht I.* Plecarea cetăţenilor din Viena pentru asediarea unei cetăţi pe la sfârşitul veacului al 13-lea. In frunte se aflau măsari cu uneltele lor şi oamenii, cari aveau să cureţe şi planeze drumurile. Urmau apoi cavaleri, gornişti, purtători de steaguri, căruţe trase de boi, tunuri vechi etc.

Grupa a treia: *Rudolf V*, se reîntoarce încunjurat de numeroşi curteni în castelul său, după punerea pietrei fundamentale a bisericei Sf. Ştefan. Modelul acestei biserici e purtat în frunte de şase bărbaţi.

Grupa a patra: *Timpul împăratului Frideric III.* Plecarea la Turnier. Cavalerii pleacă înarmaţi la locul luptei. O privelişte admirabilă.

Grupa a cincea: *Cortegiul de nuntă* al nepoţilor împăratului Maximilian I în Viena. Inceputul secolului XVI. In fruntea cortegiului merg călăreţii. Urmează împăratul Maximilian şi regele Vladislav purtaţi în lectică. Regele Poloniei călare. Urmează trăsura de gală cu principesele mirese. Cortegiul e încheiat de popor.

Grupa a şeasa: *Carol V.* Primul asediu al Vienei prin Turci.

Grupa a şeaptea: Armata din secolul XVI

Grupa a opta: *Răsboiul de 30 ani.* O grupă imposantă şi foarte interesantă. Diferite porturi militare din diferite ţinuturi. Generalii Piccolomini, Gallas etc.

Grupa a noua: *Al doilea asediu al Vienei* de către Turci. Defilează toate personagiile istorice, precum Impăratul Leopold, Archiducele Carol V de Lotaringia, Ernst Rüdiger de Stahremberg etc. Deasemenea şi diferite grupuri de militari, cetăţeni, studenţi, etc.

Grupa a zecea: *Prinţul Eugen* în fruntea armatei sale. Un splendid tablou oferă statul-major în frunte cu prinţul.

Grupa a unsprezecea: Timpul *împărătesei Maria Therezia.* Este cea mai mare grupă a cortegiului şi se compune din trei părţi. Cea mai frumoasă privelişte oferă trecerea Carosselor (originale) cu damele şi cavalerii, cari pleacă la castelul Schönbrunn, unde are loc o mare festivitate a curţii.

(Va urma.)

Dr. A. C.

Din România.

Bucureşti 2 Iunie 1908.

Ca şi anii trecuţi M. S. Regele a dăruit anul acesta din lista sa civilă suma de 237.037 lei pentru lucrări de restaurare a următoarelor biserici: Trei Erarhi şi S-tul Nicolae din Iaşi, biserica mitropolitană din Târgovişte şi catedrala din Curtea de Argeş.

Suma dăruită până acum de Suveran pentru astfel de lucrări e de 1,860.000 de lei.

*

Pentru desvoltarea micei industrii naționale au dat frumoase roade *școlile inferioare de meserii*, cari au început a se înființa în număr mai mare abia de vre-o zece ani Tot asemenea în alte direcțiuni au dat rezultate satisfăcătoare *școlile inferioare de agricultură și viticultură*, unde absolvenți ai cursului primar primesc ca și în școlile elementare de meserii cunoștințele necesare pentru cultura rațională a viei, sau pentru conducerea unei gospodării.

O nouă deciziune a ministerului de instrucțiune publică înființează două școli de meserii în *Dobrogea* și una în *Moldova*. Două școli de agricultură și viticultură la Isaceca (Dobrogea) și Nicorești (Tecuciu). Cinci școli elementare de agricultură în diferite sate din țară. O școală de economie domestică în Trivalea din jud. Argeș și în sfârșit o școală de croitorie la Iași — cea dintâi până acum — tocmai unde trebuia, în cetatea lui Israil.

*

Marți după prânz Suveranii împreună cu prințul Ferdinand, comandantul corpului al II-lea de armată, au vizitat Târgoviștea și în special garnizoana din Târgoviște. Au fost aclamați de o mare mulțime, care aștepta în fața școlii de cavalerie, pe care au vizitat-o Suveranii, rămânând mulțumiți și de mersul ei și de instrucția trupei dela regimentul de infanterie.

Au vizitat apoi mânăstirea Viforata din apropiere.

*

Tot Marți s'au înapoiat *membrii camerelor de comerciu* din țară, din escursiunea ce au făcăt-o la Constantinopole.

Toți au venit mult impresionați de ospitalitatea otomană: a autorităților, a camerei de comerciu otomane, și a publicului. De asemenea li s'a făcut o măgulitoare primire de camerele de comerciu ale popoarelor surori, franceză și italiană.

Deosebit de aceasta, negustorii noștri au făcut o mulțime de prețioase legături cu negustorii turci, francezi și italieni — legături cari pot mult contribui la desvoltarea comerciului țării.

Celor trei camere de comerciu mai sus amintite din Constantinopole, li s'a făcut apoi din partea congresiștilor Români invitația de a le întoarce vizita cu prilejul inaugurării noului palat al camerei de comerciu din București, a cărui temelie s'a pus săptămâna trecută.

M.

Ororile bandelor grecești.

Se anunță din Constantinopol ziarului »Politische Correspondenz« că 40 lucrători bulgari din împrejurimile Salonicului, cari se duceau spre satul *Lekely*, unde fusese angajați de un proprietar pentru munca câmpului, au fost atacați pe drum de o bandă grecească, care a rănit grav 8 dintre Bulgari. Un detașament de trupe turcești sosit în momentul atacului, s'a mulțumit numai să tragă câte-va focuri asupra agresorilor cari fugiau. Ancheta, la care a luat parte și un ofițer rus, a constatat că răniții fuseseră oribil mutilați de banda de greci.

Știri din sorginte românească spun, că în ultima săptămână o altă bandă grecească compusă din 200 oameni a atacat satul bulgăresc exarchist *Costenitza*. 5 bărbați și o femeea au fost uciși, iar 3 locuitori răniți în mod grav. Un detașament de trupe trimis în urmărirea bandei, a ucis pe un comitagiu, dar a renunțat de a mai urmări banda.

In apropiere de *Bunarbaschi*, drumul ce duce la stațiunea de cale ferată Drama, 14 bulgari, cari se duceau cu unt și brânză la Cevalla au fost asaltați de o bandă grecească. 4 bulgari fură uciși și 4 răniți.

La *Zarova*, o bandă greacă a atacat dintr'o ascunzătoare pe 10 Bulgari. Trei Bulgari au căzut, iar unul a fost rănit în mod grav.

La *Toplitza* în districtul Perlepe autoritățile au descoperit mai multe mari ascunzători putând cuprinde câteva sute de oameni. — In aceste ascunzători au fost găsite diferite mașini pentru fabricat cartușe, un mare număr de cartușe gata precum și diferite alte unelte.

In *Perlepe* chiar o trupă turcească a înconjurat o casă, în care se refugiase o bandă bulgară. S'au tras focuri de ambele părți. In cele din urmă banda a fugit.

In *Lekerci*, tot în districtul Perlepe, o bandă sârbească compusă din 10 inși, care se baricadase într'o casă, a fost de asemenea atacată de trupe turcești. Banda s'a apărat aruncând cu bombe asupra soldaților. Din cauza exploziei bombelor, s'a aprins însă casa și 9 inși din bandă căzură pradă flacărilor. Al 10-lea fu împușcat de soldați. Turcii au și ei 1 mort și 2 răniți.

In districtele Vodena și Florina au avut de asemenea loc lupte între bande.

STIRILE ZILEI.

— 3 Iunie v.

Adunarea despărțământului Brașov al Asociațiunei, ținută eri în comuna Cristian, a fost o adevărată sărbătoare pentru poporațiunea română a acestei comune, care a primit în mod imposant pe membrii comitetului despărțământului și pe numeroșii oaspeți sosiți din Brașov în frunte cu președintele despărț., d-l prof. A. *Bârseanu*. Lucrările dela ordinea zilei au fost rezolvite în cea mai deplină ordine. In urma retragerei d-lui Bârseanu din postul de președinte al despărțământului a fost ales președinte d-l prof. Nicolae *Bogdan*. Un raport mai amănunțit vom publica în unul din numerii viitori.

Comitetul societății pentru fond de teatru român a votat, precum aflăm, o sumă de 200 cor. pentru piatra comemorativă ridicată la mormântul din Stupca a neuitatului compozitor național Ciprian Porumbescu.

Dela congresul Ligei Culturale. La congresul Ligei culturale, ținut anul acesta în zilele de Rosalii la Galați, au fost aleși în comitetul central următorii d-ni: Petre Grădișteanu, Sava Șomănescu, Virgil Arion, Ioan Țetzu, N. Iorga, Toma Dobrescu, Dim. Onciu, principele Brâncoveanu și general Balaban. D-l Sava Șomănescu a oferit din prilejul acestui congres 3000 lei pentru fondul Lipei, 1000 lei pentru capela română din Viena și 1000 lei pentru opera de propagandă națională. Marele filo-român *Björnson*, a fost proclamat membru de de onoare. Congresul a trimis câte o telegramă Regelui Carol, poetului Björnson și ziarului nostru din incidentul întrunirei consfătuirei intime pentru înființarea fondului jubilar.

Necrolog. In 12 Iunie n. a încetat din viața în Viena *Nicolae Hidu* căpitan în rezervă în etate de 52 ani. Inmormântarea a avut loc Duminecă în 14 l. c. n. în cimiterul central din Viena.

Odihnească în pace!

Arhiducele Salvator despre Români. Duminecă seara s'a dat o serbare în Prater de către comitetul serbărilor jubileului, în onoarea deputațiunilor venite din partea naționalităților ca să iee parte la cortegiul istoric. Serbarea a fost foarte însuflețită. Românii bucovineni au venit în costumele lor naționale și au fost foarte mult sărbătoriți. Arhiducele Leopold Salvator a venit la serbare și, între altele, a rostit cuvinte de admirațiune pentru Românii bucovineni cari, în cortegiul de Vineri, au fost distinși de toată lumea prin statura lor imposantă, prin atitudinea lor așezată și mai cu seamă prin costumele lor de o curățenie strălucitoare.

Un mare foc în comuna Sînd. Ni se scrie Onorată Redacțiune! Cu mare mâhnire sufletească Vă aducem la cunoștință, că: în comuna Sînd situată aproape de Turda, comitatul Turda-Arieș, în 11 Iunie a. c. st. n., din neprecauțiunea unei femei s'a iscat un incendiu care, fiind nutrit de un vânt mare, *a prefăcut în cenușe 24 case de locuit dimpreună cu superedificatele și recuisitele economice*. Bieții oameni fiind toți la câmp la sapa cucuruzului au rămas numai cu vestmintele pe ei. Paguba se urcă la *120.000 coroane*. Vă rugăm a deschide o rubrică de colectă în prețuitul ziar în favorul incendiaților din Sînd. — Cu stimă: *Ioan Nicoară*, preot în Sînd.

Implinind rugarea d-lui părinte Nicoară, apelăm la sufletele milostive ale fraților Români de pretutindeni, rugându-i a sări cu obolul lor întru ajutorul familiilor române năpăstuite de această nenorocire. — Ajutoarele, cari ni se vor trimite, le vom transpune părintelui Nicoară.

Bucovinenii la mormântul împărătesei Elisabeta. Grupul Românilor bucovineni, care a participat la cortegiu cu prilejul jubileului imperial, a vizitat mormintele imperiale din mănăstirea Capucinilor. Românii au depus o bogată cunună de flori pe mormântul împărătesei Elisabeta.

Cununie. D-șoara Eugenia *Zorca* și d-l Dr. Eugen *Bolfa*, medic, ne anunță cununia lor religioasă, care se va celebra Duminecă în 8 (21) Iunie a. c. la oarele 6 p. m. în biserica gr. or. din Vlădeni.

Felicitările noastre!

500 copii înecați în mare în timpul unei furtuni. Se anunță din Batavia (insula Java) că o teribilă furtună iscată în apele malaeze, nu departe de localitatea Marunda, a pricinuit o groaznică catastrofă. Opt bărci mari, în care se aflau mai multe sute de copii malaezi, s'au înecat. Mai mult de 500 de copii și-au găsit moartea în valuri.

Mari turburări la alergările de cai. Din Londra se anunță, că la cursele de cai din Grawesend s'au petrecut Duminecă mari tumulturi, în urma aplicărei nouei legi care oprește pariurile la registru. Toate incintele fuseseră ocupate de polițiști, cari voiră să împiedece pariurile. Cu toată procedarea lor energică însă și cu toate că noua lege pedepsește cu un an închisoare pariul la registru, s'au făcut și acum numeroase pariuri. Un polițist, care voia să împiedece pariurile, fu linșat de mulțimea înfuriată.

Sate înghițite de o despicare a pământului. Se anunța din Shanghai, că în munții Itschang s'a produs pe neașteptate o prăpastie pe o întindere de câțiva chilometri, înghițând mai multe sate situate pe coastele munților. Mai multe sute de persoane au dispărut în adâncimi.

Un atentat proiectat contra împăratului Wilhelm. Ziarul »Bohemia« din Praga povestește un ciudat incident petrecut în Viena cu prilejul sosirei principilor germani. Pe vremea aceea, două dame plecară din Berlin spre Viena în acelaș timp cu principii germani. Un industriaș german, care se ducea și el la Viena, călătorind în acelasi compartiment cu cele două dame, observă că una din ele avea o atitudine de timiditate ciudată. Ea întorcea mereu ochii în toate părțile și tresărea adesea, ca speriată. Această atitudine păru foarte stranie călătorului, care rămase impresionat în mod deosebit. In Viena industriașul fu surprins întâlnindu-se din nou cu dama timidă din tren în împrejurările următoare: Pe când împăratul Wilhelm trecea împreună cu împăratul Francisc Iosif pe strada, care duce la gara Penzing, industriașul recunoscu în mulțime pe cele două dame în chestie: la trecerea suveranilor una din ele puse repede mâna în buzunar, având aerul de-a fi foarte emoționată. Industriașului părându-i-se gestul suspect, atrase atenția unui polițist, care arestă pe cele două dame. La perchiziția ce li s'a făcut, s'a găsit, într'adevăr, la una din ele o bombă. (?) Bomba ar fi fost destinată pentru împăratul Wilhelm.

In cercurile oficiale din Viena se afirmă a nu se ști nimic asupra acestei afaceri și știrea ziarului bohem e considerată ca fantezistă.

O artistă înjunghiată de un acrobat. Acrobatul Cernidoff, care se află actualmente în turneu de reprezentații în Paris, a rănit în mod grav cu lovituri de cuțit pe artista Blanche Delavigne, într'o întâlnire avută cu aceasta, și a jefuit'o apoi de bijuterii în valoare de 80.000 franci; după aceea dispărut. Ziarele pariziene afirmă că Cernidoff a fost împins la acest act de o dramă, a cărei eroină fusese artista în chestie.

Convocare. P. T. Domnii membrii comitetului cercual al despărț. *Abrud-Câmpeni* al »*Astrei*«, se învită la ședință, ce se va ținea la 21 Iuniu 1908, la 2 oare p. m. în localul »Aurariei« din Abrud. — Câmpeni, 13 Iunie 1908. *Romul Furdui*, președ.

Bibliografie.

Au apărut »*Luceafărul*« Nr. 11—12 închinat fericitului poet bănățean Vlad Delamarina.

Nu am perdut nimic așteptând, căci numărul e, fără exagerație, admirabil.

Pe lângă duioasele versuri și frumoasele schițe de călătorie ale mai sus amintitului poet și artist — și o scrisoare a surorei sale, doamna Barbu, către domnul Redactor O. C. Tăslăuanu, căruia noi cetitorii avem mult, foarte mult ai mulțumi, mai conține Nr. din urmă și valoroase articole, poezii, nuvele — de: Andrei Bârsean, membru al Academiei Române, C. Sandu Aldea, Maria Cunțan, Ion Adam, Z. Bârsanu, Ardeleanu, B. Săutaru, Eftimiu, cum și de Octavian Goga și Octavian C. Tăslăuanu vrednicii redactori ai revistei și secretari ai »Astrei«.

E un *număr* cât se poate de reușit, a căruia alcătuire — dovedește muncă serioasă.

M.

A apărut: In războiu roman de *Emiliu Zamfirescu* »Biblioteca pentru toți« Nr. 326—327.

In momentul când Academia Română a ales ca membru al ei pe fermecătorul poet și romancier Duiliu Zamfirescu aparițiunea romanului său: »In războiu« într'o ediție populară este fără îndoială un eveniment literar și un mare merit pentru d-l Alcalay editorul »Bibliotecei pentru toți« care face toate sacrificiile dând pe un preț minim operile cele mai frumoase ale fruntașilor literaturei românești.

»*In războiu*« este al treilea si ultimul roman din admirabila trilogie a istoriei Comăneștilor, din care primele două romane! „Viața la țară“ și „Tănase Scatiu“ au apărut nu de mult tot în »Biblioteca pentru toți«.

Romanul »In războiu«, ca și celelalte lucrări ale poetului Duiliu Zamfirescu, se disting printr'un stil de o frumusețe desăvârșită cu pagini maestre și pline de un cald patriotizm.

Acest roman ca și întreaga operă a lui Duiliu Zamfirescu, merită să fie citită de ori și cine. Prețul volumului 60 bani.

De vânzare la toate librăriile din țară. In Brașov la tipografia și librăria A. Mureșianu.

NECROLOG. Cu durere facem cunoscut tuturor rudeniilor și cunoscuților încetarea din viață a mult regretatei noastre mame, soră, soacră și bunică **Filotea Glodariu** născ. **Morait**, decedată după lungi și grele suferințe, Marți în 3 Iunie st. v. 1908 la oarele 4 a. m., în etate de 65 ani, fiind împărtășită cu Sfintele Taine. Rămășițele pământești se vor ridica din casa proprie (După Iniște Nr. 2) și se vor depune spre vecinică odihnă în cimiteriul bisericei Sfântului Nicolae din Brașov, Joi în 5 Iunie st. v. a. c. la oarele 3 p. m.

Aurelian Glodariu ca fiu cu soția sa Luisa și cu copii Anibal, Mircea, Aurica și Margareta. Iosefina Glodariu și Constantin Glodariu ca fii. Serafina Morait ca soră.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 16 Iunie. In ședința de eri a dietei a vorbit deputatul V. *Goldiș*. Oratorul critică proectul de lege din punctul de vedere al naționalităților. El saluta cu satisfacție fondul proiectului de lege, ca învățământul primar să fie gratuit. Critică condițiile de cari este legat ajutorul statului. Oratorul nu este amic al instrucției statului. El se plânge apoi că limba ungară se răspândește cu forța. Nu este o faptă brutală atunci când un învățător își perde postul pentru că învățământul său în limba ungară nu dă suficiente rezultate? (Mare zgomot și întreruperi la kosutiști: „Trăim într'un stat ungar“!) *Goldiș*: Nu trebue maghiarizat așa cum se plănuește în proectul de lege. (Intreruperi! Cum, atunci?) *Goldiș*: Ungurii nu vor obține niciodată rezultate pe calea maghiarizării cu forța. Românii ar învăța mai de grabă limba ungară, nefiind siliți. Nici regele reacționar Iosif II n'a obținut rezultate. *Președintele* atrage atenția oratorului, că limba ungară e o limbă de stat, lucru de care ar trebui să ție seamă în discursul său. *Goldiș* continuă a critica proectul, iar președintele îl învită să nu se îndepărteze de subiect. Goldiș: Când ungurii serbează serbări naționale, ele au aerul unei protestări în contra naționalităților. (Mare zgomot). *Președintele* învită din nou pe orator să nu se depărteze de subiect. Goldiș își termină pe scurt discursul declarând că nu aprobă proectul.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

„MUNTEANA“

societate de credit şi păstrare pe acţii în Ofenbaia.

Convocare.

Domnii acţionari ai societăţii de credit şi p strare pe acţii „MUNTEANA“ pe baza decisului adunării generale din 25 Maiu a. c. prin aceasta se învită la

Adunarea generală extraordinară,

care se va ţinea în 14 Iulie n. 1908 la 10 oare a. m. în Ofenbaia, eventual în lipsa numărului necesar de acţionari în 28 Iulie a. c.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării prin preşedinte, denumirea alor 2 notari şi 3 verificatori respective scrutători.

2. Aducerea decisiunei asupra disolvărei societăţii.

P. T. Acţionari sunt poftiţi a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiat. care numai acţionar poate fi, şi a şi depune acţiile, eventual dovezile de plenipotenţă la Cassa societăţii noastre cu 4 zile înainte de adunare.

Ofenbaia, în 12 Iunie 1908.

Direcţiunea.

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colónă în 5 figurI. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa**. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicări) şi costa numai 2 cor. **50** banI (plus 5 banI porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Se caută

Un ucenic pentru franselărie la D-l **N colae Moldovan** comersant şi franselar în **Maros-Hévíz.**

(193,2—3.)

Prăvălii de închiriat în Şomcuta-Mare.

Institutul de credit şi economii, **„CHIORANA“** cu sediul în **Şomcuta Mare** (comitatul Sătmar) fosta capitală a districtului Chior, în casa proprie de nou edificată are de dat în chirie **două prăvălii** pentru doi comercianţi; în acelaş edificiu afară de localităţile de prăvălii pentru fie care comerciant sunt câte 3 chilii (odăi) de locuinţă, culină, cămară, magazin şi pivniţă.

Fiind ambele prăvălii în acelaşi edificiu unul dintre comercianţi poate tinea mărfuri de băcănie şi coloniale (vegyes kereskedés) iară celalalt mărfuri de modă (röfös kereskedés) atât pentru ţărani cât şi pentru inteligință.

Lipsa acestor două prăvălii în ţinutul nostru, locuit în cea mai mare parte de români este de mult simţită; prin urmare doi comercianţi harnici şi conştienţioşi ar putea realiza afaceri foarte bune, la ceeace şi direcţiunea institutului „Chioreana“ le va da tot concursul.

Reflectanţii la aceste două prăvălii sunt rugaţi a să prezenta în persoană cel mult **până în 1 Iulie a. crt. st. n.** pentru a vedea localităţile de închiriat, a să informa despre înprejurările din ţinutul nostru şi eventual pentru statorirea condiţiunilor de contract.

Şomcuta-Mare, la 28 Maiu 1908.

Direcţiunea.

Banca Natională a României.

Situaţiune sumară.

1907 26 Maiu	Activ:	1908 24 Maiu	1908 17 Maiu
113.540,498	79945498 Reser. metal. aur 90938581 33595000 „ Trate aur 37854000	128.792 581	129.282,810
1.547,546	Argint şi diverse monede . . .	1 928.975	1 962,408
89 868.740	Portofoliu Român şi străin. . . .	72.734.344	74 012,035
10.118 500 19.487,681	*Impr. contra efec. publice 8355300 „ „ „ în cont-corent 17032451	25 387,751	25 392.616
11 999,840	Fonduri publice	11.999.69.	11.999.699
15 871,054	Efectele fondului de reservă . . .	15 550,233	15.550,233
3 259,121	Efect. fond. de amort. imob. şi mater.	3 230.621	3 230.621
5.875.648	Imobile	5.947.672	5 943,847
640 244	Mobilier şi Maşini de Imprimerie .	689,982	689 712
782.342	Cheltueli de Administraţiune . . .	741,643	634 468
104 867.637	Depozite libere	104.835,829	103.618 379
7 915.311	Conturi curente	2.876, 07	2 876 292
22 214 544	Conturi de valori	26 073 745	25.651 514
407 988,896		400.789.182	401.917,784
	Pasiv:		
12.000 000	Capital	12.000.000	12.000.000
22 971 453	Fond de rezervă	24.850,121	24 850,121
3 404 192	Fondul amortis. imob. şi material .	3,664.810	3.664,810
263 328.910	Bilete de Bancă în circulaţiune . .	253 965,780	256 125 640
1 416,704	Dobânzi şi beneficii diverse . . .	1.472,642	1.334,684
104 867,637	Depozite de retras	104 835,829	103.942 529
—	Conturi curente	—	—
407 988 896	Scomptul 5% * Dobânda 5½%	400.789 182	401.917 784